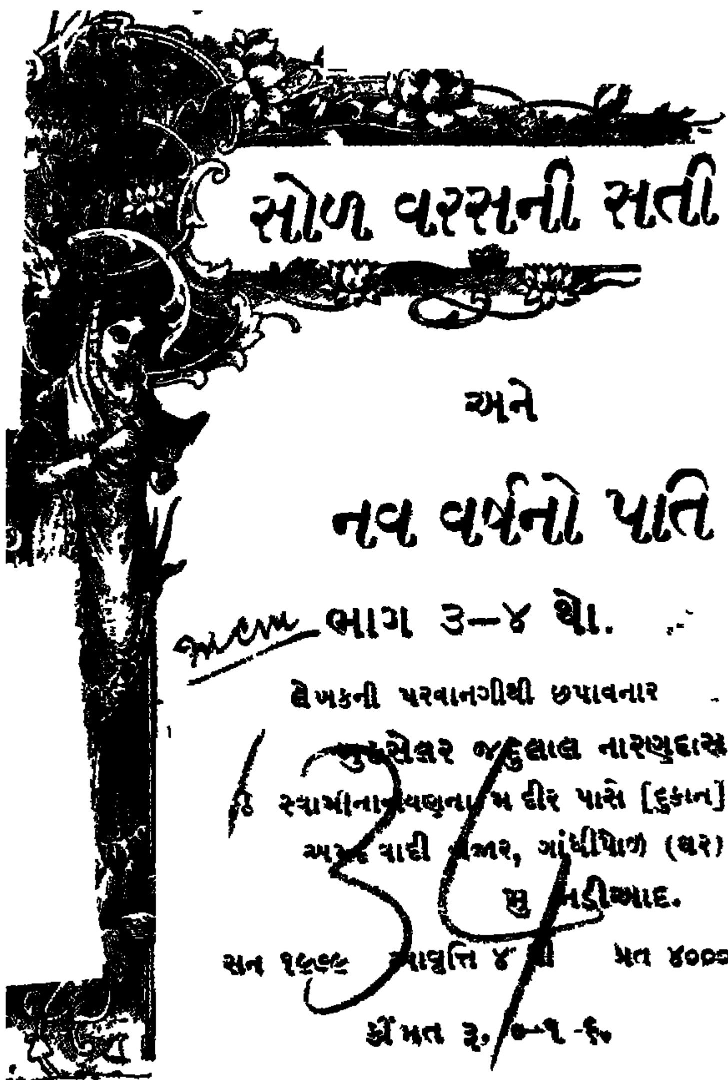

સોળ વરસની સતી

અને

નવ વર્ષનો પતિ

ભાગ ૩-૪ થો.

લેખકની પરવાનગીથી છપાવનાર

બુકસેલર જદુલાલ નારણદાસ

ઠે. સ્વામીનારાયણના મંદીર પાસે [દુકાન]

અ... વાડી બજાર, ગાંધીપોળ (ઘર)

મુ. નડીઆદ.

સન ૧૯૦૯ આવૃત્તિ ૪ થી પ્રત ૪૦૦૦

કીંમત રૂ. ૦-૧-૬

ટુંક સમયમાં ઘણોજ બહોળો ફેલાવો પામેલી હમારા
તરફથી પ્રસિદ્ધ થએલી લોકપ્રિય બુક

[redacted] મુંબાઈની શેઠાણી. [redacted]

—ભાગ ૧-૨-૩—

નો ગજાવર ઉઠાવ જોઈ નકલીઆતોનાં ટોળાં તીડની પેઠે ઉભરાઇ નીકળ્યા છે. લખાણમાં સહેજસાજ ફારફેર કરી લેખક તરીકે પ્રસીદ્ધિમાં આવવાનો પ્રયત્ન કરનારને આથી

—જાહેર સૂચના આપવામાં—

આવે છે કે તેઓએ વૃથા દક્ષ તજી દઇ ઇર્ષાનો માર્ગ ત્યાગ કરવો. નહિતો હમારે નીરૂપાયે તેઓનાં નામ પ્રસીદ્ધ કરવાં પડશે.

ગ્રાહકોને નકલીઆતોથી સાવધાન રહેવા વીનંતી કરવામાં આવે છે.

આપનો—જદુલાલ બુકસેલર—નડીઆદ.

સોળ વરસની સતી

અને

નવ વર્ષનો પતિ

ઉર્ફે

બાળલગ્નનો બળાપો.

ભાગ ૩ જો.

રાગ—બારમાસી.

પિયુ સંગ પ્રેમ રાખુ નવીન વાતો ભાખુ
તોયે તે નવ બોલે હસીને નવ ડોલે ૧૨૨

જ્યારે બહુ સતાવું ત્યારે કહે તો આવુ
તું ના કરીશ વાતો એમ કહીને મારે લાતો ૧૨૩

સાસુડી મારી દેખે ત્યારે વાત એમ પેખે
લાવોને વહુજી લાડું પુત્ર વિદેશે ક્હાડુ ૧૨૪

સાસુની વાત જાણી અરે ઉભી છાની માની
તે જોઇ મને બળતી નવ દેખે ત્યારે ઠરતી ૧૨૫

કીયા ભવનુ વેર વાળી મારો મનખો દે બાળી
ઓ દશા આવે વારે મારૂ દુખ સર્વે ટાળે ૧૨૬

બે હડા છે રઝરના વળી ભર જુવાની બરના
પિયુ વિદેશ જાશે મારૂં અહીં શુ થાશે ૧૨૭

ગોરા ગુલાબી ગાલ કમર કમાન વાળ
તેવુ છે મુજ અગ રમું હું કોની સંગ ૧૨૮

કારતકે સાહેલી મને કથ ગયો મેલી
મને કામ બાણુ વાગી ઝબકીને હુ તો જાગી ૧૨૯

હવે શું કરૂ હુ માડી દુઃખ ભોગવુ છુ દાડી
એ વાત કોને કહેવી મનમા વીસારી લેવી ૧૩૦

સુણુ સખી તું છે મારી બળવત બુદ્ધિ તારી
રસ્તો બતાવ્ય બેની ઓલાય ઝાળ વેલી ૧૩૧

પાકયાં ખેતર સર્વે ધણી લણે છે ગર્વે
પાકી જુવાની મારી નાથે મુકી વિસારી ૧૩૨

તાડે પાકી છે તાડી ફુલ પાક્યાં ફુલવાડી
રામ સીતાને વાલા ભોગે ભમર કાલાં ૧૩૩

અરે માગશરે હીવાની હુ નથી જીવવાની
વળી વસ્ત્ર છે રંગાળા જરી કોર સેડ વાળા ૧૩૪

પેહેરૂ હુ કોને કાજે દેખીને તન દાઝે
સ્વામી વીના શું કરવું વિજોગ દુ:ખ મરવુ ૧૩૫

કરવુ તો કોની સારૂ ખાન પાન તો રૂપાળુ
ઉડે છે અંગે દારૂ શી પેર બાઇ ઠારૂ ૧૩૬

ઝરે છે નીર નયને ભીંજાય શીર શયને
આવો નાથ ઓ મોરારી ખબર લ્યો હમારી ૧૩૭

પોશ માશ આવ્યો તોય કંથ નવ આવ્યો
જોબનીયું જાય ઝરતું એથી બીજુ શું નડતું ૧૩૮

ચાલો સૌ ગામ જઇએ પ્રીતમના ગુણ ગઇએ
સખીઓને ભેગી થઇએ દુ ખોની વાતો કહીએ ૧૩૯

જ્યાસુધી બનશે આવું મને ગમશે નહી ખાવુ
પીયુડો મારો મળશે ત્યારે તો જીવ ઠરશે ૧૪૦

અરેરે આવો નાથ ઝાલોને મારો હાથ
મને પ્રેમે નવ બોલાવો શો દીલ તો ખોલાવે ૧૪૧

આમ કરી મુઝાઉં સખી કોને કહું આવુ
ઓ ઇસ વારે ચઢજે સૌ કાર્ય મારૂ કરજે ૧૪૨

મહા મહીનો બેઠો પીયુ ગામમા ન પેઠો
મન મારૂ ગભરાયે અરેરે કેમ થાયે ૧૪૩

ખબર મારી લીઓને જવાબ કંઇ દીઓને
પીવાડી પ્રેમ પ્યાલી તમે ગયા છો ચાલી ૧૪૪

તહેવાર જ્યારે આવે પિયુ સ્વપ્નમાં સતાવે
આખ ઉઘાડી દેઉ તો કાઈ નવ જોઉ ૧૪૫

પછીથી બેઠી થાઉંછુ દિલને શિખામણ દઉંછુ
પ્રીતમ મારા પ્યારા તુ થાય કેમ ન્યારા ૧૪૬

મુજ સ ગ રમનારા કમળના ભમનારા
તને ટાઢ બહુ એ વાય મારૂ તો શું એ થાય ૧૪૭

રૂડો ફાગણ ફુલ્યો છે ખુબ કેસુડો ખીલ્યો છે
તેવુ વિરહ કાવે તોય કથ નવ આવે ૧૪૮

જેમ હોળી તો બળે છે તે દીલડુ કળે છે
હુ નોતી તારી નારી તેથી જુવાની બાળી ૧૪૯

ધુળેટી આવી પાસ કેમ રાખુ તારી આશ
પરણેત પિયુ મ્હારા કેમ થાય છે તું ન્યારા ૧૫૦

તને ઘટતું નથી આવું મુજના વિના તે ખાવું
ચોરીમા હાથ ઝાલ્યો જીવ મુજનો તો બાળ્યો ૧૫૧

આ ચઇતરે બગીચો ભર્યો છે ગીચો ગીચ
ગુલાબ કેરી વાડી ખીલે છે દાડી દાડી ૧૫૨

વળી આંબા જેમ ફુલે જોબનીયું મારૂ ઝુલે
ડમરો જુઓ ગુલાબ ગુલ તોરાનો શું રાગ ૧૫૩

લીલા પીળાં ને રાતા ફુલડા તે હરખાતા
તુ મુકી રહ્યો જાતો મને શોક નથી માતો ૧૫૪

કુમળી આ કરમાય મને વિરહ નવ માય
બળતીને નહિ બાળો મારૂ દીલ આવી ઠારો ૧૫૫

છોગાળા છેલ આવો નવીન વસ્તુ લાવો
પછી પ્યારીને બોલાવો લીયો જોબનનો લ્હાવો ૧૫૬

વૈશાક કેરા માસે તમે આવો મારી પાસે
જોઉં તમારી વાટે નદી નાળા કેરા ઘાટે ૧૫૭

જેમ દીન વહેતા જાય મનખો તે રદ થાય
દિલ મારૂ બળી જાય શરિર તો સુકાય ૧૫૮

આ જળનાં જીવડા તો વાદળમા કેમ રહેશે
પયણેત તારી નારી દુ ખ કેત્રી રીતે સહેશે ૧૫૯

વળી બાળપણુમાંથી મારૂં હીત ન વીચાર્યું
માબાપે મારા કર્મે આ કજોડુ કયા લગાડયું ૧૬૦

અરે બહુ થયું છે સ્વામી કહું છું શીષ નામી
તમે ઝટ ઘેર આવો ભોજન રૂડા ખાવો ૧૬૧

વળી જેઠ માસે જાણી શરમ કઈક આણી
ઉનાળો ઉદ્દી જાયે પણ તુ તો ન દેખાય ૧૬૨

ઘડી ગણુતા માસ થાયે આઠ ઋહોર કેમ જાયે
આવુ દુ ખ મારૂં જાણી પધારો પ્રેમ આણી ૧૬૩

સુંદીર શરમાળા તમે મુકો સર્વે ચાળા
તમે ઘેર આવી ચડજો સૌ દુઃખ મારાં હરજો ૧૬૪

પીયુ તમારા કાજે હુ જીવ આપુ આજે
તને કાંઈ જરી ન લાગે તુ કેમ દુર ભાગે ૧૬૫

વળી કરશો નહીં આવુ હુ કોને દુઃખ કહાવુ
તમે આવો ઘર વિષે કાઢીને સરવે રીસ ૧૬૬

અસાડ માસ આવી વીજળી તે મેઘ લાવી
ચમકારો બહુ ચલાવી મુજને દીધી હલાવી ૧૬૭

સુકાઈ થઈ છુ આવી તે મુને બહુ સતાવી
હવે ચઢજે મારી વારે લાવીને ઝટ પારે ૧૬૮

સુખ સજ્યામાં હુ જાવુ ખાલીજ ડોલા ખાવું
સુતા ને સ્વપનામા તમારૂ નામ ગાવુ ૧૬૯

અવધ થઈ છે વાલા શરમાવો શીદ ઠાલા
હવે તો ઘેર આવો મુજ દીલ તો રીઝાવો ૧૭૦

અરે કહુ છુ કરજોડી દેશો ન તરછોડી
હુ દાસી છું તમારી વેલી લીઓ સંભાળી ૧૭૧

સુંદર જુઓ શ્રાવણે કુડા મુકયાં નાવણે
તે જાણી ઘેર આવો મુજ મનને તો ભાવો ૧૭૨

કેમ વાલા દુર જાઓ મને તો શું સતાવો
પ્રભુએ કેર કીધો આપે દગો શુ દીધો. ૧૭૩

જુવાની ચાલી જાશે ત્યારે તું પસ્તાશે
તેમા શુ તારૂ વળશે નવ દુખ મારૂ ટળશે ૧૭૪

હુ બહુ લખુ છું આવુ શુભ સંદેશા જે કહાવું
સોને શ્રીફળ મઢાવુ તુજને મનાવા આવુ ૧૭૫

ગયા છો તરછોડી મમ પ્રીતને તરછોડી
વીના વાકે સતાવી લખ્યું હશે જે ભાવી ૧૭૬

નોતી માગતી હુ માફી ચરણુમાં શીશ નાંખી
હવે ગઇ છુ હારી આવીને લેજો તારી ૧૭૭

આ વખતે નથી કોઈ માટે રહી છુ રોઇ
તે અરજ કાન ધરજો મારૂ દુખ આવી હરજો ૧૭૮

ઉઠે છે અંગે આગે ઘણી મને તો લાગે
હુ કયા જઇને કહું શી રીતે હવે રહુ ૧૭૯

મગને સર્વે કીધુ પણ અહીંયા મુકી દીધુ
બાકી રહેલુ એનુ ચોથા ભાગમાં લખાણું ૧૮૦

ભાગ ૪ થો.

સો જશે મારી બાજી તેથી થશો શું રાજી
હવે વીચાર લાવો તમે ઘેર પાછા આવો ૧૮૧

આખરે દગો દીધો વિશ્વાસ ઘાત કીધો
તમે હાલ મારા જુઓ જોબનીયું નવ ખુવો ૧૮૨

મે ખુબ વેઠયા દુઃખ નીજ સાથમા તો સુખ
હવે લ્યો મને તારી દો મનખો ન બારી ૧૮૩

છઠ્ઠીના લખ્યા લેખ તેને મારે કોણ મેખ
ઓ દૈવ મારા કર્મ લખેલો શું છે મર્મ ૧૮૪

આવા વીચાર લાવુ સખીની પાસ જાઉં
ફરી આડી અવળી થઇને મુજ દીલને રીઝાવું ૧૮૫

મન ગમતા મારા તાજે આવોને ઘેર આજે
હુ તલસું તમ વીના રંગીલા રસ ભીના ૧૮૬

જુઓને ઘરમા પ્યાલા પડી રહ્યા છે ઠાલા
તમારા વીના સ્વામી પીએ તે કોન પાણી ૧૮૭

વળી પડયાં છે વાજા ટેબલ ખુરશી ઝાઝાં
હીંડોળા ખાટ સુતે પણ કોણ આવી હુલે ૧૮૮

સારંગી શું આ શોભે પડી રહી છે મોભે
ઉધેવ તેને ખાયે જોબન મારૂ જાયે ૧૮૯

વીલંબ ન કરશો માટે કહું છુ શીર સાટે
સઉ વાત ભુલી જાજો આવીને ઘેર નાજો ૧૯૦

જેમ દીન ઝાઝા થાયે જોબન મારૂ જાયે
તે તો તું નવ જાણે હવે તો દયા આણે ૧૯૧

જેનો પીયુ વીદેશ જાયે તેનુ ખરે શું થાયે
તેનો કરી વિચાર તમે આવો ઝટ વારે ૧૯૨

શુ આમ કેર કરો વળી ઝટ પાછા ફરો
મુકી દો સર્વે કાજે તમે આવો ઘેર આજે ૧૯૩

હીંમત ગઇ છુ હારી હવે મરવાની વારી
પડે છે દુ ખ ભારી તેથી લો આવી તારી ૧૯૪

ગુનો નથી મે કરીયો પણ બાપ મારો મરીયો
પાટા બાંધીને નાખી તેથી રહી છું સાંખી ૧૯૫

- ૧૦૮૫૮

સઉ નથી સમજાતું જોબન રહે છે જાતું
સ્વામી તું નવ જાણે વિદેશ મોજ માણે ૧૯૬

વખત વીત્યો ભારી હું થઈ છુ નીરાળી
ફરી મને નોધારી જીવ દીધો મારો બારી ૧૯૭

હવે નથી રહેવાતુ સહન નથી થાતુ
રાત ને દીન મારૂં રે દીલડુ દુભાતુ ૧૯૮

તમે આવો પ્રાણ મારા શીઘ થાવ છો નીરાળા
વળી આવી બેસો પાસે તે દેખી દુઃખ નાસે ૧૯૯

દયા ધરોને વ્હાલા માથે દુખ કેરા ભાલા
કોઈ રીતે નથી સુખી દીન રાત રહું છું દુખી ૨૦૦

હવે થયા છો મોટા શીઘ થાવ છો તો ખોટા
કયા જઈને કર્મ ફોડુ નવ મળશો આવું જોડુ ૨૦૧

આશામાં દીન ગાળુ હું આડી અવળી ભાળું
આવીને ક્યારે મલશો જીવન સફળ કરશો ૨૦૨

દાસીની અરજ ધારી દયા કરો ને ભારી
હુ અબળા છુ નારી કથની કહું છુ મારી ૨૦૩

રહી છુ અહીંયાં ભટકી વળી શીર મારૂ પટકા
નથી પામી કંઇ હુ સુખ પડે છે બહુ આ દુ ખ ૨૦૪

જુઓ સર્વે મોજ માને તે તો છે ઈશ જાને
તમારી સગ મારૂ અપાવ્યું કોને પાનુ ૨૦૫

તે નથી સમજાતું જોબન રહ્યુ જાતું
તે તો તુ નવ જાણે વીહશે મોજો માને ૨૦૬

આખરે આશો આવ્યો પીયું એ સંદેશો કહાવ્યો
હુ જઉં છુ ચીન દેશે તું રેજે આવે વેશે ૨૦૭

ત્યા જઇને સર્વે જોઈસ હુન્નર શીખી લેઈશ
જ્યારે જાપાને હુ જઈશ ત્યારે તાર મુકી દેઇશ ૨૦૮

આ સર્વ જાણ્યુ જ્યારે ખાશીથી મુર્છા ત્યારે
ઓ ઈશ લે તુ તાણી મુજ પર દયા આણી ૨૦૯

દુ:ખથી નથી રહેવાતુ કઇએ નથી જવાતું
મારી નણદી મેણા મારે દીયેરીઓ બાર કઢે ૨૧૦

દુખે નથી ખમાતુ સૌ પાપ રહ્યુ જાતુ
ઓ ઇશ આવો વારે હવે લાવી ઝટ પારે ૨૧૧

અરે ઓ શેષ નાગે તું કેમ દુર ભાગે
મને આવી ડંખ માર મારો પ્રાણુ બહાર કાઢ ૨૧૨

તારા ગુરૂની છે આણુ તે નક્કી તું તો જાણુ
સખત ડંખ મારી લે દુખમાંથી તારી ૨૧૩

મને દુખ બહુ છે પડીયુ ઠીક જોડુ તે ના ઘડીયું
ન દાન આપું બાળે મારે કર્મ તેં કયા જડીયું ૨૧૪

ઓ પ્રભુ લે બચાવી મુજ પાસમા તો આવી
કૃત્ય કાળા કરીયા તેં પેટ તારા ભરીયા ૨૧૫

સ્વામી કંઈ રાખો આશે હવે આવે મારી પાસે
તમે બાળ હઠ લીધી મને છેક તાવી દીધી ૨૧૬

મને પાસે નવ રાખી વીના મોતે મારી નાંખી
જુદાઇ દોને છોડી તમે આવો ઝટ દોડી ૨૧૭

આવી ને પ્યારી કોને પ્રીથી લાવો હ્યોને
વીચાર સર્વે છોડો મુજ સંગ પ્રેમ જોડો ૨૧૮

વિપત્તથી હ્યોને ટાળી મુખ આપનું દેખાડી
દુખ સર્વે મારૂં જાયે દર્શન તમારા થાયે ૨૧૯

ચીન નાંખો ચુલામાં આવી ઝુલો ઝુલામાં
ટેબલ ખુરશી ઝાઝા બેસીને થઇએ તાજાં ૨૨૦

જાપાન નવ જાશો હવે ના ભટકાશો
ઉમર તમારી થઈ છે જુવાની ખીલી રહી છે ૨૨૧

અરેરે પ્રાણુ નાથ ઝાલ્યો તો કેમ હાથ
શું વાક મારા પડીયા તેથી તમે તો નડીયા ૨૨૨

મુકો વીચાર વાલા શરમાવ શીદ ઠાલા
તારાથી પેરૂં ચીર મુજ નણુંદી કેરા વીર ૨૨૩

સમજુ થયા છો સ્વામી કહું છુ શીર નામી
વીચાર સર્વે છોડો ઝટ ઘર ભણી દોડો ૨૨૪

ગયા છો તરછોડી મુજ કર્મને તો ફોડી
તે દી ની બેસી રહી છું હુ હાથ પગ જોડી ૨૨૫

અરેરે અહીંયા આવો લીયોને કછક લાવો
તમારા વીના બીજા કોઇનો નથી દાવો ૨૨૬

જુઓને નથી ખામી જુવાની રહી છે જામી
ભરેલી આ છે પેટી આવીને લ્યોને ભેટી ૨૨૭

રાખી પુરો ભરૂસો આશીને ઝટ જોશો
હાથે ચઢેલો હીરો તમે ગુમાવી દેશો ૨૨૮

જીવતરમા ધીક એના સ્વામી નાદાન જેના
મળે કદી દુશાલા મણિ મુક્તા તણી માળા ૨૨૯

કોદી જો મળે માન પાછળથી પડે સાન
તેનું જો નહી ભાન આ વાત આવી જાન ૨૩૦

મનોહર મુખડુ તારૂ શીદને થયુ છે ન્યારૂ
મને ગમતું નથી ઘડીએ સગાત કોની લઢીએ ૨૩૧

નારંગી જેવી નારી ભભકો છે મારો ભારી
જે જુવે એક વારી તેને થાય છે આજારી ૨૩૨

નાનકડા મારા ક થ શીદને સીધાવો પ થ
વીજયનો દીન જાણી તમે આવો પ્રેમ આણી ૨૩૩

દીને તને ન દેખુ ત્યારે રાતે એમ પેખુ
મારૂ જોડુ જ્યારે મળશે ત્યારે દુ ખ મારૂ ટળશે ૨૨૪

શેજે બીછાવું પુષ્પો તેની આવે ઘણી ખુસ્બો
પોઢન કાજે આવો જરૂર લ્યોને લ્હાવો ૨૩૫

જેને જોબને કંથ તેને સીધો છે પંથ
મે બહુ કર્યાતા પાપે તેથી પીડાઉ હુ આપે ૨૩૬

મને મન એમ થાયે ખાવા દે મને ફાસી
દુનીઆમા લોક બહુએ કરે છે મારી હાસી ૨૩૭

તેવામા સ્વામી આવ્યા સખીએ તે બતલાવ્યા
નીજ સાથમા વળી તે નવીન વસ્તુ લાવ્યા ૨૩૮

વળી પાસ તેના જઇને ચરણમા પડીતી
હૈયું ભરાઈ જવાથી હુ બહુએ રડીતી ૨૩૯

નવીન વસ્તુ શું છે તે જાણવા જરૂર છે
આવેના ભાગે તેની ખરી ખબર લહીશું ૨૪૦

આ વાત પડતી કીધી તે પાચમીમા લીધી
મગને જે જે બની તે સાક્ષાત કીધી ૨૪૧

શ્રી લક્ષ્મીવિજય પ્રીં પ્રેસ (બાન્ચ) રતનપોળ નગરશેઠની
મારકીટમા દેસાઈ રાયચંદ છગનલાલે છાપી—અમદાવાદ

તમામ જાતનાં પુસ્તકો સસ્તા ભાવથી
મળવાનું મુખ્ય ભરૂસાપાત્ર ઠેકાણુ

બુકસેલર

જહુલાલ નારણદાસ.

નડીઆદ.

